

CLAES, Petrus, kloosternaam: Valerius (Geel 28 juni 1884 – Herentals 12 juli 1958).

Trad in bij de kapucijnen in 1901 en werd priester gewijd in 1907. Claes promoveerde in 1910 te Leuven tot doctor in de politieke en sociale wetenschappen. Zijn promotor, professor Brants, en zijn studieonderwerp, de collectieve arbeidsovereenkomst, brachten hem in contact met pater Georges Rutten en de jonge christen-syndicale beweging. In 1912 werd hij door kardinaal Désiré Mercier aangesteld tot bestuurder van maatschappelijke werken van het arrondissement Leuven; als zodanig stichtte hij syndicaten en werkliedenbonden, bekommerde hij zich om het vakonderwijs en de volksontwikkeling. Hij verwierf bekendheid wegens zijn moedig optreden na de brand van Leuven (augustus 1914) en behoorde tot het Comité der Notabelen dat de stad onder Duitse bezetting bestuurde. Na de oorlog ijverde hij voor de vorming van een zelfstandige arbeidersbeweging in nauwe samenhang met de V.B. Zo bepleitte hij de aansluiting van de werkliedenbonden bij de Katholieke Vlaamsche Verbonden (Katholieke Vlaamsche Landsbond-KVL) in een Vlaams-katholieke partij. Deze houding vormde in 1920 mee de oorzaak van zijn plotse ontslag als bestuurder van maatschappelijke werken.

Na zijn overplaatsing, in 1921, naar het klooster van Antwerpen zonder vaste bediening, kwam zijn Vlaams engagement in de volle schijnwerpers. Hij werd een nauwe medewerker van Frans van Cauwelaert, toen burgemeester van Antwerpen. In augustus 1922 werd hij diens privé-secretaris en in november 1922 redacteur van *De Morgenpost*, de Antwerpse editie van *De Standaard*. In 1923 werd hij eveneens bestuurder van het Katholiek Vlaamsch Secretariaat, het uitvoerend orgaan van de KVL, waarvan Van Cauwelaert voorzitter was. Op het congres van 1924 hield hij een opgemerkt pleidooi voor samenwerking tussen katholieke nationalist en niet-nationalisten in de Landsbond. In 1925 werd Claes overgeplaatst naar het klooster van Brussel als onderpastoor in het Marollenkwartier, maar hij bleef bestuurder van het Secretariaat, dat hij naar Brussel verhuisde. Als bestuurder van 1923 tot 1929 organiseerde hij de Landsbond, trad hij talrijke malen op als spreker. Om zijn strijd voor de Vlaamse rechten werd hij door *La Libre Belgique le moine rabique* genoemd. In 1929 bracht zijn Vlaams engagement hem in conflict met zijn oversten. Die verbooden hem in augustus het congres van de Landsbond bij te wonen en dwongen hem in december tot ont-

slag als bestuurder. Zij achtten die functie niet langer verenigbaar met zijn taak als onderpastoor.

Claes verbleef vanaf 1932 in het klooster te Herentals, waar hij zou overlijden, en wijdde zich uitsluitend aan pastorale arbeid.

WERKEN: Artikelen in onder andere *Het Vlaamsche Land* (1919-1926, onder pseudoniem van Infrenatus); *Tijdingen van het Katholiek Vlaamsch Secretariaat* (1925-1930).

LITERATUUR: 'In memoriam pater Valeer', in *Vox minorum*, nr. 12 (1958), p. 202-209; – E. Gerard, *De Katholieke Partij in crisis. Partijpolitiek leven in België (1918-1940)*, 1985; – E. Gerard (ed.), *De christelijke arbeidersbeweging in België*, 2 dln. (KADOC-Studies, nr. 11, 1991).

EMMANUEL GERARD